

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สหกรณ์คือการอยู่ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมซึ่งกันและกันให้มีอาชีพและชีวิตที่รุ่งเรือง อีกด้านหนึ่งที่สำคัญก็คือ ทุกคนจะต้องมีชีวิตของตนและชีวิตของทุกคนนี้ต้องประกอบด้วยงานของคนที่มิจุดประสงค์ที่จะเลี้ยงตัว การเลี้ยงตัวนั้นก็หมายความว่า จะต้องมิทุกอย่าง นอกจากวิชาการในด้านอาชีพโดยตรง จะต้องมีความรู้หรือมีจิตใจที่จะช่วยกัน คือเป็นในด้านจิตใจในด้านที่จะเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญมากของสหกรณ์ (พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม และสหกรณ์ประมงทั่วราชอาณาจักร ณ ศาลาดุสิตาลัย วันจันทร์ที่ 7 พฤษภาคม 2522)

กิจกรรมสหกรณ์ของประเทศไทยเกิดขึ้นครั้งแรก เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 ที่อำเภอพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก มีชื่อว่า “สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้” แต่สำหรับการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตสำหรับคนที่มียาได้ประจำเป็นเงินเดือน มีขึ้นเป็นแห่งแรกในหมู่ข้าราชการสหกรณ์และพนักงานธนาคารเพื่อสหกรณ์ โดยใช้ชื่อว่า “สหกรณ์ ข้าราชการจำกัดสินใช้” ซึ่งได้จดทะเบียนตามกฎหมายสหกรณ์เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2492 ปัจจุบันกิจการสหกรณ์ได้มีการจัดตั้งกันอย่างแพร่หลายไปทั่วประเทศ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งจำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิกมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน (สมชาย เมธาวิกุลชัย. 2544 : 4)

ธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์มีลักษณะคล้ายกับธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุนทั้งหลาย คือ การรับฝากเงิน การถือหุ้น และการให้สินเชื่อ แต่กิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินในอีกรูปแบบหนึ่ง กล่าวคือ มีกระแสเงินเข้าระยะยาว ได้แก่ ทุนเรือนหุ้นซึ่งสมาชิกจะต้องถือหุ้นกับสหกรณ์เพิ่มขึ้นเป็นประจำทุกเดือน และมีกระแสเงินเข้าระยะสั้น ได้แก่ เงินรับฝากจากสมาชิกและผลตอบแทนของเงินที่ให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิก รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากการให้บริการทางการเงินต่าง ๆ ของสหกรณ์ ที่ทำให้สมาชิกสามารถใช้เงินจนก่อให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบของความอยู่ดีกินดีได้อย่างแท้จริง เพื่อที่จะให้การบริหารการเงินของสหกรณ์บรรลุวัตถุประสงค์ตามอุดมการณ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์จึงควรพิจารณาในเรื่องความสามารถในการบริหารงานเชิงธุรกิจอยู่เสมอ ซึ่งผลการดำเนินการต่าง ๆ ของสหกรณ์ย่อมมีส่วนเป็นผลกระทบต่อจำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิกของสหกรณ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจได้ด้วย (สมชาย เมธาวิกุลชัย. 2544 : 7)

ในรอบบัญชีปี 2554 ถือเป็นเกียรติประวัติที่สหกรณ์จังหวัดเพชรบูรณ์ได้คัดเลือกให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดเพชรบูรณ์ จำกัด เข้าโครงการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสหกรณ์ระดับประเทศ (CQA : Cooperative Quality Award) เป็นผลทำให้กรมส่งเสริมสหกรณ์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศผลการจัดระดับมาตรฐานสหกรณ์ ประจำปี 2554 ตามตัวชี้วัดของกรมส่งเสริมสหกรณ์ให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับ “ดีเลิศ” จึงเป็นเครื่องประกันและยืนยันการบริหารการจัดการงานได้ในระดับหนึ่งว่า ถ้าผู้นำที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต คิดเพื่อส่วนรวม มีความรู้ความสามารถ คิดกว้าง มองไกล ย่อมนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ นำความภาคภูมิใจมาสู่สมาชิกทุกคน (สันติชัย บัวทอง. 2554 : 2)

ในการนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดเพชรบูรณ์ จำกัด จึงเพิ่มหน่วยบริการสาขา 2 ที่ อำเภอหล่มสัก และสาขา 3 ที่ อำเภอบึงสามพัน เพื่อให้บริการอย่างทั่วถึง ให้สมาชิกทุกคนได้รับบริการที่ดีสะดวกลดภาระค่าใช้จ่ายเดินทาง ไม่เสียงานประจำ การบริการให้สมาชิกผู้ได้ถูกง่าย ลดขั้นตอนและขยายเขตงานกู้เงินสูงสุด (สันติชัย บัวทอง. 2554 : 5)

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ จำกัด สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้เปิดทำการเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2554 โดยมีพื้นที่รับผิดชอบ 4 อำเภอ คือ อำเภอบึงสามพัน อำเภอวิเชียรบุรี อำเภอหนองไผ่ และอำเภอศรีเทพ หากนับระยะเวลาจนถึงปัจจุบัน (เดือนมิถุนายน 2555) จะมีระยะเวลาดำเนินการเพียง 1 ปี 3 เดือน เท่านั้น มีจำนวนสมาชิก 2,256 คน สมาชิกมาใช้บริการในระยะเวลา 9 เดือน (มีนาคม – พฤศจิกายน 2554) เฉลี่ย 897 คน ต่อเดือน ในขณะที่มีบุคลากรของสหกรณ์เพียง 4 คน คิดเป็น 1 : 564 คน ที่กล่าวมานี้สื่อให้เห็นว่าการให้บริการอาจประสบปัญหาอุปสรรคทั้งต่อผู้ให้บริการและผู้รับบริการ รวมทั้งยังไม่มีผลงานการศึกษาหรืองานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ มาก่อนเลย

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะวิจัยเรื่อง คุณภาพการให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อนำผลการวิจัยไปนำเสนอแก่ผู้บริหารและใช้เป็นแนวทางในการวางกรอบการปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการให้บริการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกจำแนกตามเพศ อายุ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิก ที่มีต่อคุณภาพการให้บริการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการให้บริการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณภาพการให้บริการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง

2. สมาชิกจำแนกตามเพศ อายุ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหาและพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาคุณภาพการให้บริการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกที่มารับการบริการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 2,256 คน (สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์. 2554 : 30)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกที่มารับการบริการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 340 คน โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane. 1973 : 727)

3. ด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.2 อายุ

3.1.3 รายได้ต่อเดือน

3.1.4 ระยะเวลาการเป็นสมาชิก

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ คุณภาพการให้บริการสมาชิกของ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอวังสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ใน 5 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านความเป็นรูปธรรม

3.2.2 ด้านความเชื่อถือได้

3.2.3 ด้านความรับผิดชอบ

3.2.4 ด้านความมั่นใจ

3.2.5 ด้านการร่วมรู้สึก

4. ด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยตั้งแต่วันที่ 20 เดือนกันยายน ถึง วันที่ 10 เดือนมกราคม พ.ศ. 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สหกรณ์ออมทรัพย์ครู หมายถึง หน่วยงานองค์การที่เกี่ยวกับการให้บริการแก่ สมาชิกขององค์การในงานวิจัยนี้ หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอวังสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

2. สมาชิก หมายถึง บุคคลที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอวังสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

3. ความพึงพอใจต่อการรับบริการ หมายถึง ทศนคติของสมาชิกที่มาขอรับบริการ ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอวังสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

4. คุณภาพการให้บริการ หมายถึง การให้บริการด้านต่าง ๆ ที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอวังสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จัดให้เพื่อสนองตอบความพึงพอใจของ สมาชิกสหกรณ์ใน 5 ด้าน ได้แก่

4.1 ด้านความเป็นรูปธรรม หมายถึง ความสะดวกสบายซึ่งสามารถสัมผัสได้ เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ บุคคลและวัสดุที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เช่น สถานที่ตั้ง ที่จอดรถ อุปกรณ์เครื่องเขียน บัตรคิว ห้องน้ำ ป้ายบอกทาง ถังน้ำดื่ม เป็นต้น

4.2 ด้านความน่าเชื่อถือได้ หมายถึง คำสัญญาที่ให้ในการบริการ สามารถเชื่อถือได้และมีความถูกต้องแม่นยำ เช่น เอกสารและแบบฟอร์มต่าง ๆ

4.3 ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ความเต็มใจที่จะช่วยเหลือสมาชิกและจัดการ บริการให้ตามที่ได้สัญญาไว้ เช่น ความตรงต่อเวลา

4.4 ด้านความมั่นใจ หมายถึง บุคลากรมีความรู้และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำให้สมาชิกเชื่อใจและมั่นใจในการรับบริการ

4.5 ด้านการร่วมรู้สึก หมายถึง พฤติกรรมการดูแลเอาใจใส่ที่ผู้ให้บริการมีต่อสมาชิก

4.6 ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงความรู้สึกที่มีการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบต่อคุณภาพการให้บริการของสมาชิกที่มาขอรับบริการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อสนเทศที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะใช้เป็นข้อมูลนำเสนอฝ่ายบริหารเพื่อพิจารณาปรับปรุงคุณภาพการให้บริการสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบูรณ์ สาขา 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้สามารถเพิ่มพูนคุณภาพในการให้บริการและการตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกได้ดียิ่งขึ้นต่อไป